

Aktstykker som med adskillige tidligere, at der paa et vist Tidspunkt — det maa vi haabe — fremkommer et eller andet, som afstedkommer deres Offentliggørelse, det bliver altsaa hverken en Hvidbog eller en Blaabog, men en Mosebog. Det hed om disse 40 000 Kr., at de skulde anvendes til Forundersøgelse og Planlægning, men nu kommer man med Forslag om Nedsættelse af en Kommission, og det hedder udtrykkelig i Forslaget, at denne Kommissions Opgave skal være at udarbejde en samlet Plan for Udnyttelsen af Store Vildmose i Aalborg og Hjørring Amt og Lille Vildmose i Aalborg Amt og en Plan for Gennemførelsen af de forberedende Arbejder og Foranstaltninger. Det er en Gentagelse af det, der var Meningens med de 40 000 Kr., der er blevet bevilget for 2 Aar siden. Der er altsaa gaaet 2 Aar, og til Trods for det sikkert betydelige Arbejde, der er udført, maa vi nøjes med dette lille Lovforslag om en Kommission. Det er ikke tilfredsstillende for mig, for jeg er ganske klar over, at Spørgsmaalet om Vildmosernes Udnyttelse ikke kan løses uden Statens Medvirkning. Derfor havde det været overordentlig heldigt, om disse Sager havde været saa vidt fremme, at der havde ligget et virkeligt Lovforslag om Vildmosernes Udnyttelse paa Rigsdagens Bord. Jeg vil forøvrigt tro, at hvis et saadant Lovforslag var kommet fra den højtærede Landbrugsminister, vilde det vel nok være blevet behandlet lige saa godt i et Udvalg her paa Rigsdagen som i en Kommission.

Den højtærede Landbrugsminister har altsaa foreslaaet Nedsættelse af en Kommission. Jeg stiller mig tvivlende overfor Nyten deraf og er egentlig ked af, at vi skal have en saadan Kommission, dels fordi vi har Kommissioner nok i Forvejen, dels fordi en Kommission koster Penge og ofte tager lang Tid, saa at der derved vil bevirkes yderligere Forhaling; men selv om jeg altsaa ikke har Sympati for denne Tanke og foreløbig maa stille mig, ogsaa paa mit Partis Vegne, afvisende overfor den foreslaaede Nedsættelse af en Kommission, er der dog nogen Mulighed for, at der i de 36 Bilag, som vi foreløbig ikke har haft Adgang til at se, kunde indeholdes saadanne Oplysninger, at det maatte vise sig ønskeligt, at der blev nedsat en Kommission. Derfor finder jeg det i hvert Fald nødvendigt, at denne Sag behandles i et Udvalg, og jeg kan til Slutning sige, at mit Parti særdeles gerne vil medvirke til, at vi kan faa de meget betydelige Arealer, som de to Vildmoser udgør, med ind

under den Kulturvirksomhed, der i det hele taget foregaar i vort Land.

Gerhard Nielsen: Det vilde være meget ønskeligt, om vi snart kunde komme saa vidt, at vi kunde begynde at udnytte de to Moser rationelt, ikke alene fordi der ligger betydelige Brændselsmængder i disse Moser, men ogsaa fordi der, naar Tørvene er afgravede, vil kunne blive ret betydelige Arealer til Kultur. Det er et stort Areal, det drejer sig om; Store Vildmose i Vendsyssel opgøres til et Areal af 6 000 ha og Lille Vildmose til 5 500 ha. Afvandingen vil ikke volde Vanskelighed; det fremgaar af de udførlige Oplysninger, der gives herom, at Bunden af Moserne, efter at Tørven er afgravet, ligger 4 à 5 m over Havfladen. Det betyder meget, hvorledes denne Afgravning foregaar, og hvorledes de Arealer behandles, som fremkommer efter Afgravningen. Om Store Vildmose vil der neppe blive Meningsforskel. Det lader sig neppe gøre at udnytte den, uden at Staten overtager Mosen og sørger for, at Tørvemassen afgraves og de derved fremkomne Arealer kultiveres. Det synes imidlertid at fremgaa af de Lovforslaget medfølgende Bemærkninger, at det ikke er Hensigten, at Staten skulde overtage Lille Vildmose, og der henvises til, at Grevskabet Lindenberg, som ejer langt den største Del af Vildmosen, har truffet Overenskomst med Cementfabrikkerne om, at disse skulde udnytte Tørvemassen, at de skulde sørge for visse Kanal anlæg, Afvandsingsanlæg, og at de ogsaa skulde sørge for, at Afgravningen sker paa en saadan Maade, at Hundekødslaget, der ligger foroven, bliver kastet ned, og at den Jord, der bliver tilbage efter Afgravningen, kan bruges. Men nogen egentlig Garanti herfor har man vel neppe, i alt Fald ikke for, at det vil ske i ret stor Udstrækning. Betingelsen for, at Cementfabrikkerne udnytter Tørvemassen, er jo, at Kulprisen er en saadan, at det kan betale sig for dem. Man kan ikke vente, at Cementfabrikkerne skulde foretage Afgravning, hvis Kulprisen daler saa meget, at de med Udbytte kan bruge Kul i Stedet for Tørv. Hvis Cementfabrikkerne kan faa Udbytte af det, kan man vente, at de vil afgrave betydelige Arealer, men hvis Kulprisen falder stærkt, kan man ikke være sikker derpaa. Jeg tror derfor, det vil være i høj Grad betimeligt, at man ikke i Øjeblikket slaar fast, at Staten ikke skal overtage Lille Vildmose. Jeg tror, Statens Overtagelse af den vil have me-